

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: N. P.,** zastoupena JUDr. Karlem Hruškou, advokátem, se sídlem Podolské nábřeží 250/14, Praha 4, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, poštovní přihrádka 21/OAM, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 5. 2003, č. j. OAM - 4779/VL - 19 - K01 - 2002, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 1. 2004, č. j. 30 Az 66/2003 - 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému advokátu JUDr. Karlu Hruškovi, se sídlem Podolské nábřeží 250/14, Praha 4, **se přiznává** odměna za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti ve výši 1075 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného označeným v záhlaví nebyl žalobkyni (dále jen „stěžovatelka“) udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a nebyla na ni vztažena překážka vycestování podle § 91 téhož zákona. Žalovaný své rozhodnutí odůvodnil tím, že stěžovatelka v průběhu řízení ke svým problémům na Ukrajině uvedla pouze nemožnost nalézt stálé zaměstnání, potíže s dopravní policií a vyhrožování ze strany neznámých osob. Dále poukázal na skutečnost, že pokud se

stěžovatelka cítila ve vlasti ohrožena, mohla se obrátit na kompetentní státní orgány, případně i jiné instituce, což ovšem neučinila. Žalovaný tak po zhodnocení stěžovatelčiných výpovědí neshledal splnění podmínek výše uvedených ustanovení zákona o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podala stěžovatelka v zákonné lhůtě žalobu ke Krajskému soudu v Hradci Králové, v níž zejména namítala nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným a navrhovala doplnění dokazování.

Rozsudkem tohoto soudu ze dne 9. 1. 2004, č. j. 30 Az 66/2003 - 24, byla žaloba stěžovatelky zamítnuta. V odůvodnění krajský soud uvedl, že skutková zjištění, z nichž vycházelo rozhodnutí žalovaného, byla dostatečná a závěry vyjádřené v napadeném rozhodnutí jsou v souladu se zákonem. Dále konstatoval, že žalovaný postupoval správně, když stěžovatelce azyl pro nesplnění podmínek zákona o azylu neudělil, jelikož jí uváděné skutečnosti nelze považovat za pronásledování či opodstatněnou obavu z něho ve smyslu tohoto zákona. Soud se rovněž ztotožnil se závěry žalovaného o neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Včas podanou kasační stížností se stěžovatelka domáhá zrušení rozsudku krajského soudu, zároveň požaduje veřejné projednání věci a ustanovení tlumočníka do ukrajinského jazyka. Dále uvádí, že žalovaný při svém rozhodování nebral v úvahu zejména § 32 odst. 4 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, v platném znění (dále jen „správní řád“), a to tím způsobem, že nezjistil přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si neopatřil potřebné podklady pro rozhodnutí, které tudíž nevycházelo ze spolehlivě zjištěného stavu věci. Stěžovatelka dále konstatuje, že rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů. Je toho názoru, že jí měl být udělen humanitární azyl podle § 14 zákona o azylu. Dovolává se čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách, podle kterého nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu. V souvislosti s rozhodnutím žalovaného o neexistenci překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu poukazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (věc Cruz Varas z roku 1991 a věc Vilvarajah z roku 1991). V kasační stížnosti dále poukazuje na metodiku Vysokého komisaře pro uprchlíky, podle níž i skutečnost, že někdo nebyl podroben pronásledování může v kombinaci s obecným ovzduším nejistoty v zemi původu vést k závěru, že byl žadatel v zemi původu pronásledován. Zároveň požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k obsahu kasační stížnosti popírá její oprávněnost, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu, tak i rozsudek krajského soudu byly vydány v souladu s právními předpisy a plně odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky učiněné ve správním řízení. Z výše uvedených důvodů navrhuje žalovaný zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání jejího odkladného účinku pro nedůvodnost.

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), a je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Z obsahu podání lze dovodit, že stěžovatelka namítá kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s., a tedy kasační stížnost je přípustná.

K žádosti stěžovatelky, kterou se domáhá, aby bylo ve věci nařízeno jednání, Nejvyšší správní soud uvádí, že podle ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání. Považuje-li to za vhodné nebo provádí-li dokazování, nařídí k projednání kasační stížnosti jednání. Podle názoru zdejšího soudu předložený správní i soudní spis obsahuje dostatek podkladů rozhodnutí, aniž by bylo potřebné nařizovat jednání.

Nejvyšší správní soud po zjištění, že kasační stížnost je podána včas a že je přípustná, přezkoumal napadený rozsudek, vázán rozsahem i důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatelčino tvrzení, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázky související s podmínkami udělení azylu podle § 14 zákona o azylu, lze podřadit pod důvod kasační stížnosti obsažený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., který spočívá v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky může přitom spočívat v aplikaci nesprávného ustanovení právního předpisu na daný skutkový stav nebo sice v aplikaci správného ustanovení právního předpisu, avšak nesprávně interpretovaného.

Podle ustanovení § 14 zákona o azylu lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu, pokud v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatelky je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ze spisů nevyplývají žádné skutečnosti svědčící o překročení mezí správního uvážení žalovaným nebo o jeho zneužití, neboť žalovaný posoudil osobní situaci stěžovatelky a důvod hodný zvláštního zřetele k udělení humanitárního azylu neshledal. Tato námitka stěžovatelky tedy není důvodná.

Nejvyšší správní soud rovněž přezkoumal závěry krajského soudu ohledně posouzení skutečnosti, zda byla stěžovatelka ve své vlasti pronásledována či se takového pronásledování opodstatněně obávala z důvodů její rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu) a jejich pochybení neshledal. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi stěžovatelčina původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Příkoří, jemuž se stěžovatelka vycestováním z vlasti vyhýbá, tj. obtěžování telefonáty neznámých osob, není jevem státní mocí přímo vyvolaným, tajně podporovaným, státními orgány vědomě trpěným či státní mocí záměrně nedostatečně potlačovaným. Jde toliko o obtíže páchané ze strany soukromých osob. Tento závěr ohledně nesplnění podmínek pronásledování učinil Nejvyšší správní soud s přísným respektováním základních principů, na nichž je azylové zákonodárství obecně postaveno. Z čl. 1 odst. 2

Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967 lze dovodit, že důvodem udělení azylu v případě represe musí být skutečnost, že jde o represi ze strany státu. V případě stěžovatelky tak nezbývá než uzavřít, že z jejích vyjádření učiněných u žalovaného nevyplynuly skutečnosti, podle nichž by se v jejím případě jednalo o represi uskutečňovanou ze strany státu, ať již přímou, kdy stát sám by stěžovatelku ze zákonem stanovených důvodů pronásledoval, tak i nepřímou, o kterou by se jednalo tehdy, pokud by stát stěžovatelku před pronásledováním cíleně nechránil, a to i za situace, kdy obecná situace v dané zemi vykazuje nižší úroveň ekonomických i společenských jistot než v České republice a stěžovatelka měla obtíže při hledání stálého zaměstnání. Ke stejnému závěru došel zdejší soud i ve vztahu k posouzení případné existence překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu, neboť krajský soud své závěry podrobně, přesvědčivě a v souladu se zákonem odůvodnil. Nejsou důvodné stěžovatelčiny námitky spočívající v porušení čl. 3 Úmluvy o lidských právech a základních svobodách, neboť ve světle obou výše uvedených judikátů Evropského soudu pro lidská práva by v jejím případě musela být splněna podmínka, že vyhoštěním (zde povinností opustit území České republiky) bude vystavena reálnému riziku mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Krajský soud správně dovodil, že nic takového stěžovatelce v její vlasti nehrozí.

Stěžovatelčiny námitky ohledně porušení správního řádu žalovaným v řízení o udělení azylu lze podřadit pod důvody kasační stížnosti dle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Nejvyšší správní soud neshledal, že by skutková zjištění, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Naopak je toho názoru, že zjištění učiněná žalovaným vycházejí zejména ze skutečností, které sdělila sama stěžovatelka. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl žalovaným porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí žalovaného bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Žalovaný musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován. Tímto způsobem žalovaný v případě stěžovatelky postupoval, přičemž ze spisu není patrno, a stěžovatelka to ani netvrdí, že by byla jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezována při sdělení důvodů azylu, jež sama uplatňovala. Skutkový stav tak byl zjištěn řádně a přesně a důkazy, které si žalovaný opatřil, jsou pro posouzení daného případu dostačující. Krajský soud proto nepochybil, když se s rozhodnutím žalovaného ztotožnil. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Stěžovatelka, která neměla v tomto řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, a proto bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odměna právnímu zástupci stěžovatelky, který jí byl ustanoven k její žádosti pro řízení o kasační stížnosti usnesením Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Az 66/2003 - 40, byla stanovena za jeden úkon právní služby (první porada s klientem včetně převzetí zastoupení) na základě § 9 odst. 3 písm. f) ve spojení s § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve výši 1000 Kč. Výše hotových výdajů byla stanovena podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu taktéž za jeden úkon právní služby ve výši 75 Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. listopadu 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu